EYN SHOYN NAYE LID FUN MESHIEH?

Jacob Taussk

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave,* or golden peacock, is a traditional symbol
of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from
a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

האוניברסיטה העברית בירושלים

איין שוין נייא ליד פון משיח

EIN JÚDISCHES LIED VON DEM NEUEN MORGENLÄNDISCHEN MEβIA

חומר קריאה לתרגיל
על השירים ההיסטוריים ביידיש
של

ח. שמרוק

הפקולטה למדעי הרוח–החוג לספרות יידיש
תשכ"א–1961

האוניברסיטה העברית בירושלים

איין שוין נייא ליד פון משיח

EIN JÚDISCHES LIED VON DEM NEUEN MORGENLÅNDISCHEN MEßIA

חומר קריאה לתרגיל
על השירים ההיסטוריים ביידיש
של

ח. שמרוק

הפקולטה למדעי הרוח-החוג לספרות יידיש
תשכ"א-1961

צלם והדפיס: מפעל השכפול
274/51/א

ביבליוגרפיה

מ. ווײַנרײַך, א ייִדיש ליד וועגן שבתי צבי פון יאָר 1666, צײַטשריפט (מינסק), בוך I (1926), ז"ז 159 - 172.

מ. ווײַנרײַך, א ייִדיש ליד וועגן שבתי צבי. בספרו: בילדער פון דער ייִדישער ליטעראַטור-געשיכטע, ווילנע 1928, ז"ז 219 - 252.

א. יערי, הוצאה בלתי ידועה משירו של יעקב טויסק על שבתי צבי, קרית ספר, שנה י', עמ' 374 - 376.

ד. וויינריב, נוספות ל"קרית ספר" שנה י',עמ' 374 - 376, קרית ספר, שנה י"א, עמ' 131.

ג. שלום, שבתי צבי, תל-אביב תשי"ז, עמ' 296, 378, 444 - 446, 831.

אין שון נייא ליד

פון משיח :

כל ישראל לעבן הערט
איר זו מיך אל מייך
דען טרייבר געבן צו קענה :
ער הייסט יעקב טויסק פון
פראג, מיין איך טום ער זיך
נענה : דז ליד האט ער גאר
שון גיאמאכט : ערשט דז מאך
בית אונ' דער נאך זיין
התפלה אויז
גיטראכט :

יום א׳ ר״ח. תמוז
תכ״ו לפ״ק :

הקדמה

אין רען הויך גיערטין ליר : ווערט ויך דר
ורייאן מיטאלר פרואר יור : וויבר מע׳
קינדר יונגין מא׳ איירן : דאז הויך גיערט ליר
ווערט מיטאלן יודש קינר זין הארץ דר פריידן :
ווה לנגאז מיר זייט אין דיזר וועלט גיזעזין :
האט מיר קיין וועלכש הרלך ליר גילעזין :
אלז רבנים אענגין דינה לייאה :
דיא גנלי וועלט ווערט ניך דר איט פרייאה :
וויל הש״י האט מוז אין דיזה דרות לאזן דר
לעבין : מונ׳ האט מונז אין יודשן אלך געבין :
אך זיינה פילגבימי׳ מויך גישטנרין דר ווירר :
פמז ויא מונז שרייבן גיבט אייניש איין כח אין
אל זיין גלידר יפון מאדן אוך ווערט מיר מך
אין ליד גרושה חידושים לשמה : דו אייך
ווערט דמז הערן דר פרייאה : וויא ער מ׳ז
אין פרואר טעדר הגלר : שבתי לבי מיז ער
גיאיגלט : מוגר שבטים זיינה אל איט אליה
נביא בירייט : מונז לו ברענגין אין הייליגן לנ
איט גרושה פריד : אין וועלכה לענדר מוג
שבטים זיינה קומן האבין זיא אלז איי
טרעקין אין גיטאן : מיר אענגט איט פרייד
אל קומן לו לופין : מונ׳ אייך דאז הויך גיערט
ליד לו קויפן :

אן מין טייל מרטין וומו מוגזר ברידר זיין
דימ וויטן פון ניקט לו זמגן : דז אשיח
קואן ומל בלר מין קורלין שמגן : היל וגדרט מיר
ליבן לייט : הערט אן מייטל גרושה פרייד ·
מאן ומאן ומאן ·
בירענקט מייך מיר ליבן ברידר איין מיבר
מל מויך מל דימ וייטן : וויח איר
ווערין מין מרץ ישרמל קואן לו פמרין מונ׳ לו
רייטן · הט ׳ ווייל מוגז ניט אער מין גלות
למון : איר ווערין במלר הערין שופר אשיח
בלמזין · מאן ומאן ומאן :
גרוסה פרייד מין מאשטררק הב מיך פין
גיהערט מונ׳ מך גיזעהן : וויח
גוטה בריף גיקוואן זיין וומו פרייד וומר דמ
גישעהן : וויח דימ פורטיגיזן הבין דימ ספר
תורת מויז גינואח דמר קלגן גיטנלט מונ׳
גיטפרונגה : מאן ומאן ומאן :
דמז בית האקדט הוט גמט זעלבר גיבויט
דז ווערט מיביג בלייבן · דימ רטעים
ווערין דריבר המבין קיין ממלט קיין נליות
קענה טרייבן · מייטל מורגלן סעלמיימ ווערט
אן דרינה הערין · מוורין ליבן גמט לו ערין :

איין שוין נייא ליד

מאן ומאן ומאן :

האבן ווערין איר דינה אל דיא פרייד פון
מרגלין מוג׳ סעאלאייא : דיא מאטביטן
מוגו מין אל דיא לנר דו איר זיך ואלן פרייאן :
דיא האבן דמרט קיין גלות אטר : דיא לעבן
אל איט ודיירן וער׳ מאן ומאן ומאן :
וער נון מך ויל זין דר פרייד דער ומל מך
בלד הין קואן : מוגר אוך מיו גיקריגט
דו האבן איר ור נואן : וויא ער מיו מיין ורמאר
אמן : ויל גמטו ומוגד האט ער גישון׳ מאן :
זיא סיקן שלוחים מין אל דיא לנר דיא סאהת
טומן ויא טרייבן : דו איר זיך ואלין אפלן
פמרט ניט לאנג היא לוא בלייבן : ווער דמך
גמר קיין געלט גוט האט : מיינר דען מנודן
הענלפן פמרט : מאן ומאן ומאן :
חידושים הערט און מות טאג וומו ניסים
דמרט גישעהן : איר ווען זך
מך אלן וארט דיא סאוה מך לו זעהן : מאגר
הגרל מיו דמך ואול גיסטעלט : ספמרט מייך
ניט קיין גוט נאך געלט : מאן ומאן ומאן :
פיס מייך ניט וויאן ברידר איין קיין געלט
אמלט מיר ניט ספארן : ווען איר קואן

איין

אין היילינן לנד ויתה איר ניא גיבארן : אייל
אלז וויל געבן דער ליבה גאט : וואז ער האט
פֿר שפראכן האט · אמן :
יהודים   ליבן ברידר אין זייט ווייסר
פֿרויך · וויל אלז הוט געבן דער
ליבה גאט איר הבין אונזר אוך · דער ווערט
העלפֿין אל דיא נייט · איר האבן גיהאפֿט איין
לנגה צייט · אמן ואמן ואמן ·
כל   עולם וואז איר ברידר זיין אונ' ווערן דיא
שמחה הערין : דיא ווערן ריין טאג
אונ' נאכט נאך ירושלים גערן : איר הגרל איז
דאך וואול גישטעלט : איר אצגן קואן אנדר
געלט : אמן :
ליבר   העד גאט לאז קואן די גאולה בלד ניט
איט גרושין שרעקין : אונזר גלות
האט גאר לנג גיווערט ווארשט אונז ניט לאזן
שטעקן : איר האבן גליטן גרוש עלענט : אך
אונזר גלות בלד איין ענד · אמן :
מיט   אונזר עלטרן האט דוא אך גרוש גוטז
גיטאן דא זיא אין אגריפ ווארין : זיא
האבן דארט גיארבט שווער גאבן זיך גאן ור
לארן : דוא שיקטשטו פרעה ווטה דיין
א ג ג ז   גימריאן

איין שוין. נייא ליד

גיטרייאן קנעכט: הוסטו ויא אויז גילונגן
איט ריינר אמלט · מאן ומאן ומאן:
נאך שיקט פרעה אל זיין קנעכט אונ׳ טעט
ועלברט נאך יאגן · ישראל דורפטין
זיך ווערן ניט גאט טעטזיא ועלברט טלאגין ·
ישראל וואריין בלר דר פרייט : אגרים האטין
גרוטה לייט: מאן ומאן ומאן:
סאה פארוס גאט האט זיא דר פרייאט
דיא יונגן אונ׳ דיא אלטן : דא ישראל
קאאן צו רען אער דא הוט עז גאט גיספלטן
קינדר ישראל גינגן דארך איט גרושר ער :
אלך אגרים דר טראק איט אל זיין הער :
מאן ומאן ומאן:
ען ליבן ברידר וייט אך פרום ויא אונזר
עלטרן זיין גיוועזן : אונזר הער גאט
ווערט אונז העלפן פארט אונ׳ אמלין באלר
גינעזן: אונזר טבטים ויינה אל בירייט : צו
העלפין אונז איט גרושר ורייד · מאן ומאן :
פין מאורן אלך אל איך היבן אן וויא ער ור
אונז טוט שטרייטן: וויא גרוסה
פארלט האט אן ור מיך וואז ער קואט איט
ויינה ליטן ויא גיבן מיך וואז ער בינערט:
ער

ער בירמך קיין ביקן קיין פולווערט : מאן :
צו רען טערקין אין מאגר אוך קואן מין
רער היפש שטאט פון טערקייאה :
מאגר בירדר אמרין צו געמאר אין טעשין זים
יך ולייאן : צו רפן אוך הוב פר זו ספרעלן אן :
דיין קרון אזו איך פון דיר האן : מאן ומאן :
קאן איך דאך ניט רען יורן גאט דרום איל
איך דיך אך ניט הערין : גלייך אז
פרעה האט גיטאן אג' טעט איין הערץ
בישווערין : אזו אוך האט פאר אים גרוש
שאגדר גיטאן : אין ער דר טראקין איש אל
איין אמן : מאן ומאן ומאן :
רעלט פערטיג אין אונזר גאט הוב אנדרי
אוך אן זו ספרעלין : דוא ביזט
גלייך אז פרעה ואר דוא ווערשט עז ניט דר
נאלין : דוא ווערשט נאך טרייאן איש אל רינג
קנעלט : דער יורן גלויבן אין גירעלט :
מאן ומאן ומאן :
שרייאן ווערט איר אלה גלייך איר טערקין
אונ' אך הייזן : יהודים נטשט אז
איר בינגערט אונ' גילט אל הין איט פריירן :
איר פארלטין ויך איר איער גאט : דער רית

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אײן שון נײא ליד

ואלט ביסאלין האט · אמן ואמן ואמן :
היכל׳ אז איר ישראל תפילה שאן גאט
שום אונז בלד דר הערין : דאז אונזר
ברידר אויז גלות אלרים גיגן אונז
איר הערן טעט בגערן :
אלרים ומרן בליגרה
ליט : ישראל אחלטן גרה בייט ·
אמן ואמן ואמן :
איר ליבן ברידר יאג אל׳ אלט נעאט אייך
דאז אין הרצין : אויב איין טייל בייט
אייך עבירות זיין ליט אין וויניג סארלין :
אויז גלות אלרייך קאמן ניש איט דיא ביזה
ליט : ויא סטארבין אין דער פינסטר נייט
אמן ואמן ואמן :
נישט פון אונזר ברידר אין גנץ טערקייא
קיין הרגל טואן ויא אער טרייבן :
אל דיא פריד וואו אדר הרין בינגרט איר
סחורה זאין בלייבן : אז אלהים ויתה ויא
גאלם : ויא לערנין תורה טאג אונ׳ נכט :
אמן ואמן ואמן :
יום · ד׳ סין תק״ו לפ״ק ויינה כתבים אריו
גיקומן · ויא אונזר גאולה איז פאר
הנדן

[illegible]

הנרן גמר מין מײן קורנה ניט נו קומן:
װענט מײער הרן איט תשובת מוח גמר ·
משיח קומט מין דיזן יאר · אמן ואמן ואמן :
יהודים ניבן ברידר אײן איר װערן מן
גרוסה פרײד בגינה : איר װערין
במלט פארין מין הײליגן לנד פר פרײד טנצן
מונ׳ ספרינגן : פר געסין װערט מגור
טרומרקײט : מנדרסט ניט מו גרוסת פרײד :
אמן ואמן ואמן :
אײן פורטגיז הוט מן יאר ב׳ סיון תקו״ן דימ
בריף פון דימ גוטה בסורת גילעזין ·
נו אמסטרדם מין די פורטגיזר בית הכנסת
וימ װמר דו מײן פרײליך װעזין · דמ ער דימ
בריף המט מויף גיטמן · װימ הויב אן מײן
ברוך הבא מן : אמן ואמן ואמן :
קומט הער איר ניבן ברידר אײן איך װיל
מײך אײן טײל פון דימ חידושים
סרײבן · װימ זימ אנטביטן טײנפרליך איר
װערן ניט לנג מין גלות בלײבן · דער טירקש
אוך המט למזן תפסין אוף משיח דען פרשון
אמן · המבן זיך מן דימ טירן קינן מים מויף
גיטמן · אמן ואמן ואמן :
א ה ז ג בידענקט ·

[illegible]

איין שיין נייא ליד

בידעקט   אייך מיר ליבן ברודר איין ווינטר
דו ניט גרוסה וואסר אונ' שנייען ·
אויאז וואסר אוך אין איין פרואר הער עז אז
ניט אבר זיין גלייכן ·   אוף דיא וואסר האט
יאר אוך אך גרוסה חידושים גיטאן · מיר
ווערט אייך פר וואנדרין וויב אונ' אמן :
אמן ואמן ואמן :
אלול   ווערין איר קאן אין אגר לגר ליבר
גאט לוו מאו גיבן ·   איר וועלין דיך
לובן איט גרוסר דייר. סירה וועלן איר זינגן ·
אונזר עלטרן הבין סירה גיזונגן אין רעכן טיפן
יאגר · דאז ביוט איבר דיא וועלט איין גרוסר
העבר · אמן ואמן ואמן ·
סיון   סיוה ון אונ' ליך דיך אויז אונ' שיין אוש
וואקר פלייסג · יהושע המסטו אך
גריבט דא ער האט דר סלמן אומכים. איין
יאג'דרייסג · דא הוסט אים אן וואו לחנג
גיטייטט ·   ביז ער האט דר סלמן אן דיא
פייגט · אמן ואמן ואמן ·
אלבנה   קום דא אך אין העבר לייכט איט
אן דיא סטערן · דא אנזר עלטרן
זאלן גלות אוריים גיזגן לייכט דוא אין אך גאר
גערין.

גמרן · דאז ביוט מייטן ורבאיקייט · דר ניט
מאג מך איט גרוסר פרייד · מאן ומאן ומאן ב
אלאמלכות · ביסטה גאט מון קייזר אער
למו דיא וורייד בלר גיסעגן : מלך
דיא מאות גלובן ניט מו אסיח ומו קומן למו
דיטם ופנדר ומהן · דיא טרייבן נאר מאס
מירה ספמט · חנוך לאגו דאז ליבר גאט :
מאן ומאן ומאן ·
אל דיא טירקן מן מירן לנר דיא ווערן ופר
איר שרעקן · ווא מליחא ומגליח טערט
ספר אסיח בלמן מיר לייט ומערט · יך דר
טעקן · מליח ווערט בלמון איט גרוסן טן ·
ווא מוך מיר פנים סן · מאן ומאן ומאן ·
כל עולם ערו איר ברידר ויין מיבר מו מין
מן דיא לנדין · טוט גאולת חסר מן
מראות לייט דיא גאולה מיר נמנט פמר חנרין ·
וייט מן פרום מיר ליבן קינדר איין : ווערט
מיר דיא גאולה וולח זיין · מאן ומאן ומאן ·
המגרש וואו מנור אוך המט גיטמן סבתי
צבי חוך גיבמרין דיא טירקן תמכן
מין תפום גינומן אין מיינם טיפן טמרן · ווא
בלר ער קומן מין דיא תפיסה מאין · קומט

אײן שײן נײא ליד

מיט אײן גרוסר פײן · מאן ומאן ומאן ·
ריט
מז פײאר אל דיא פיר ווענט הוכין אן
צו ברענגה · אין דיא תפיסה וואלן דיא
טײפרליך דאז אונליק בײא אים זעגה ·
דיא טירקן וואלטין אין צערינג לאן · מאגור אוך
וואלט ניט מיז דער תפיסה גאן · מאן ומאן :
דענגידן ווערט אין ירושלים אובר קינדר
ישראל אל מאגור אוך הויך
גיבארן · שבתי נצי איז ער גיאעלט פאן
שבט יהודה מיז דר קארן · ויל אין גאטהאט
געלברט צו אין אוך גיאלט דרום ווערט ער
זײן נאר הויך גיאלט · מאן ומאן ומאן ·
בית איך ליבן קינדר האט אײנר מויל דען
מערין אין בײן אחספה טוט איך
פאר געבין · דז איר איט גוטין הרצין נאך
ירושלים קומט אים פרײדן דארט צו לעבין ·
מגור ברידר טרײבן בײטירליך קלאר ·
משיח קומט אין דיזן יאר · מאן ומאן ומאן :
נאך אער הבין מויז שטעט מגור ברידר
גשריבן איר זאלין זיך דרויף רילסן ·
אין דיזן יאר ווערין איר וולה זײן קרבנות צו
שעלטין · דאז בית המקדש איז ווארן צו
בירײט

בירייט · קרבנות צו ברענגין אלה צייט ·
אמן ואמן ואמן :
ופרחו ליבן ברידר איין הלט מייך ניש אין
פאר בארגן · איר הערין אג׳ זילן
בסורת טובת צון איר דרפן ניט אער וארגן ·
הש״י האט אגו גשיקט די צייט · צו זגן אין
אייטל פרייליקייט · אמן ואמן ואמן ·
מיר האבן גיהאפט אער או טווגט יאר
אין אונזרן טעערן גלות · הש״י ואל אשיח
שיקן צו לזן אויז אואר צרות · וויל איר האפן
איט טאארלן יא דר ווארט דיא צייט · האט
אגו גמט אלה דר ורייט · אמן ואמן ואמן ·
נייארט אונזר גמט אלין וואו איז אער דיק
גלייבן · ער נעאט פאר זיך דיא
תפילה פון ארא צייט איא וואל או פון דיא
רייכן · דיא רייכה טרייבן איט איר געלט
אייטל וושט אג׳ צייד · אג׳ אכטין ניט קיין
ארא צייט · אמן ואמן ואמן ·
האבן אונזר נביאים גישריבן אויז אידן לאר
צו דיא רייכה לייטן · דיא ואלין
ארא צייט וואל טיין איט דאס דיא אך איט
קואן בייצייטן · ווערן ויא דיא ארא צייט ניט
ווערן

איין שין נייא ליד

וואן בערין · ווערן דיא מונטר וועגן מיר
געלט איט ומרג ור לערן · מאן ומאחמאן ·
פיגן שיין טייל רייכה לייט דיא ווערן מין הרן
ישראל ניט האבן צו לעבן · וואן דיא
מראה לייט ווערן אלבר זיין מאג׳ ווערן ערקה
געבן · און ווערט דיא דהרט הלטן ויסט רד
חעליד · דיא ומאן נאר ברענגן סינה קירם
בעליד · מאן ומאן ומאן ·
כיבדים ווערט און דיא וועלבין רייכן מן
טון וואן דיא ווערן נאך מרן ישראל
קאן : דיא דא האבן גוטן גישאן מן מראה
לייט מאג׳ חבן דיא איט גינואן: אענלה רייכה
הלטן דיא גמולה גאר ור ניסט · דיא ווערן
היא פינרן מוף דען איסט · מאן ומאן :
היא ווערט היאל מאג׳ ערד מאג׳ הלכה
בערגן האבן גרוטה אורה · אל
די קרעטיימר מאג׳ וואלרה טיר ווערן דר פרעק
פר מגורן בורה : ער ווערט מוף די רשעים
סרייען איט גרוסן טל · ור ומרלט ווערט מט
דר נידר פל : מאן ומאן ומאן ·
גיט מיינר הוט ויך קענה ור ברגן מין רעה
ועלבין לייטן · דא מגור ענטרן הבין
מלחמה

[illegible]

[illegible]

אלהאה גיהאלטן הש׳ טעט ער ויא שטרייטן ·
הילגרדש שפרש עז אל וויא גין · הש׳ ושרש
אך ושלברט איט אגז וין · אמן ואמן ואמן ·
חש׳ הוט ער נייטן אגור עלטרן אויך בערג
סיני ריא תורה געבן · קאנט אך ניאנט
וין שטים הערן · כל ישראל חאטן גרושה
פארכט עז פיל אלז לו ריא ערדן · כל ישראל
רפטן אשה גאטש גיטרייער קנעכט : ואג
אגז ואז חוגר הער גאט שפרעכט · אמן ·
רבותי לעבן הערט נון לו ריא פרייד ואז
אגור נביאים טרייבן · כל ישראל
הערט דאז הערן רד קוויקט וויא איר סאחה
שערן טרייבן · הש׳ ויל אוז אלה געבן · אך
גיזונטהייט אגור יאר אויז לעבן : אמן ואמן ·
ורוא פאר נייטן אגור עלטרן לו פיר פינף
הונדרט יאר ווערן איר אלה לעבן ·
ירלא לחגר ואז אוגז גאט פאר שפראכין האט
הערט ער אוגז שדר געבן · דאז גלייכין אזי
גיט פון אגור גאט רער היאל אג׳ ערד
ביסאפין האט · אמן ואמן ואמן :
יחיא הערט רמאיין גרושה סאחה וין אין
אל אגור גלידר · אקאר׳ ישראל ווערט
איינר.

אין שין ניא ליד

היינר דען אנדרן דר קענגת שוועסטר מוג' מן
ברידר' הילוגדרט ווייס-היינר פֿון אנדרן ניט
צו זאגן' כיז איר לערן זי וואלט אין קורצ
טאגן' אאן ואאן ואאן'
אך אהבן אונזר זביחים געשריבן ווען רק
ווערט אונזר ניטעגן' הש' ווערט אנ
גרוסה ואנדר טאן דז ווערן איר בלד זעהן'
פֿין אלריק הוט הש' אן זיא נקמות געטון' מ
זיא מאגז וואלטן לידיג לאן' אאן ואאן ואאן'
לען ווערן זיא חוגז במלד פֿריאה הש' ווע
צו המבין: דיא אלריק וואלטין אוגור
שלטרן אך ניט לידיג לאן זיא אוסטין הקין מוג'
גרהבן' זיא אזו אנגור גאט אין גרוטר הער:
אלמט זיא זר טרינקן אין טיפֿן אנר:
אאן ואאן ואאן'
פֿון ערסטין זים גאט הסרמה טאן דען
אוך פֿון אלריק' ער וואלט ישראל לידיג
לאן אדר ער ווערט הבן ביזה חליים' גאט
אאלט איטריין הערן גאר טוועגר' אך ווא
זיך פֿון אים טרייבן אנער' אאן ואאן ואאן:
פֿרואלטין טעט פֿרעהאוג' אן זיין קענלט
ער זא אוגרה ברידר וואלטין
פלאגין

פלאגן · גאט גאב אין עירד אין ביאה גיט
איט נעטן אבות גישלאגן · אל דיא רשעים
אלט עס אל ווירד גן דיא ארוך אוט צו בין סטן ·
אמן ואמן ואמן ·
אל אך מייך הינטרט שרייבן אטר פון
אטור אוך חיך גיבארין · אויך אין
חבן איר גאר לאנג גיווארט פון מגלה יאר
אג שאנן · אגו צו ברענגן אין דאו הייליג
לער · גאט חענך איט ויתה רעלם הגט ·
אמן ואמן ואמן ·
יהודים דיא אין לנדן ישראל זיין דיא האבין
אגו גישריבן מיט מירה לנדין · צו
אוגר ברידר מדברית ואנו יהודים זיין עאר
תגרין · אליהו הנביא איז גנן צו בירייט · זיא
שרייבן וי איין גרוסה ורייד · אמן ואמן ואמן :
שריק אג רוקסים און חירן לנד דיא חבן
צו גישעהן · ואו אוטרין אוך שבתי
צבי עאר גיסבן זיין גישעהן · אין אין גרוס
פיינאר ששטלט זיך דר ורואר אאן · דאו האט
איט גאר קיין שארין גיטאן · אאן ואאן ואאן ·
קואן זיין צו לאטן פאלק אל ונד אין אער דיא
ואגרר צו גישעהן · איט אגע ין אוך
שבתי

איין שון נייא ליד

שבתי צבי וואז ניקט זיין גישעהן · האבין
גשריבן גרוס מול' קליין · דז וואז גיוויס אמת
זיין · אמן ואמן ואמן :
דיא רובין אל צו שרייבן ווי איר האבין וואול
לעבן ניט גיוועהן · דז קאן קיין מענש
ניט אויס שרייבן ווי פיל גוטס אונז איז גישעהן ·
דיא שריבן אל מיט גרוסר אמכט · דר יודין
גלייבן ווערט גירעכט · אמן ואמן ואמן :
צו לופן קאמן ראהר ט און אל דיא לנד אוואר
אוך און צו זעהן גערין · וויל זיא גוטש
הוט וגלה ומאורר גיטאן ווא טעטן דיא
נים ערין · דאז וואז זיין קיין שלעכטר אמן ·
וויל זיא גוטש הוט וגלה ומאורר גיטאן ·
אמן ואמן ואמן :
לובין טעטין דיא תורין גאט איבר אלאין
אל דיא לנדן · דיא שריבן איבר דען
יודן גאט ווז קיינר אוער פאר הערין · ווען
יהודים טואן פריישין איר גיבעט דיא האבין
וואז מיר הרן ביגערט · אמן ואמן ואמן :
שמעט איך נון וועלכר ליבה ברידר איין
נבאט איך פיין צו הערן · דאז גלות
מין נאז אמבפין שווער איר ליידן גרוסה
שמרצין

[illegible]

איין שין נייא ליד

שאלין · גאט ואל אונז בהוט אויז דעם גלות
אלין · איר ואלין הערין אליה שופר בלאזין ·
אמן ואמן ואמן ·
קומט הער איר ליבן ברידר איין איר
ואלט אן קיין לרות גידענקן · דיא
פירקן ווערין זיין אונזר קנעכט דיא ווערין אונז
דיא גלעזר שווענקין · איר ווערין איינר אויף
דעם אנדרין וויקן · מן גיזונדהייט אוף שבת
צו זיינס טרינקן · אמן ואמן ואמן ·
קיין אלמנה ווערין איר ניט מאן גייארט
לערנן תורה · גאט ווערט אונז בהיטן
אלזו גאר איר ווערין האבן קיין אורה · פיל
ווערין ביקענה דאז אונזר גאט · היאל אג׳
ערד בישאפֿין הוט · אמן ואמן ואמן :
פֿרייד אונ׳ אייטל הרצלקייט איז שון אויז
דר אלסין · דען זכות פֿון אונזרה
עלטרין האבין איר גינאסין · לובט גאט איט
פֿרומקייט · ווייל ער האט אונז געבין
איין ועלכת צייט · אמן ואמן ואמן :
רירט אייך מראות קרנקה צייט איר ווערט
דר ליזט פֿון אייערה שמרצין · לובט
גאט איט גרושר פֿרייד אונ׳ איט גנצין הרצין ·
אונזר

[illegible]

איין שיין נייא ליד

מגור גאט אלז פֿולר דר בראיקייט · וייט
קנדר ישראל האט ער דר פֿרייאט ·
אמן ואמן ואמן :

אין ירושלים ווערן איר קאמן בלד מגור צ
אנטפֿנגין · וויא פֿיל הונדרט יאר האבין איך
גיהאפֿט · דיא נייט טוט אונז פֿאר לאנגין ·
ווייל אונז הט׳ האט לאזן דר לעבין · וועלין איר
איס איין ברוך הבא געבין · אמן ואמן ואמן
גיטרייאר גאט איר וועלין דיך לויבן וער וויל
דאז אונז האסט גיגעבן · איר
האבין נו דיר גאר לנג גיהופֿט וועלכה פֿרייד
נו דר לעבין · איר הבין גליטן אענגאה סטרוף
פֿור וואל אונז נו דא פֿור ספרייטה סאך ·
אמן ואמן ואמן ·

האבין איר נון גינאסין דען גרוסין ולוז
פֿון מגור עלטרין דיא ורואה · דז
איך האבין דר לעבט אין מגור יאר דז אסיה
אוז גיקואה · וייט פֿרליך ליבן ברידר איין :
דיא סאחה קענט ניט גרעסר זין ·
אמן ואמן ואמן :

ריסט · אייך נו אל איר ליבן לייט הט׳ ווייל אונז
אר׳ ישראל דאז הויך גילובטה לאנד
מיר.

[illegible]

איין שין נייא ליד׳ יא

איר װאלן דאנקט מין פריידן לעבן׳ דאנקט
װערין איר אונזר לוסט איט פריידן ביסן׳
נו מוזו װערט איך אונ׳ הונג פליסן׳
אמן ואמן ואמן:
זאוריס בלגרה למאה קרנקה לייט װערט
גאט אלבן גינעזן׳ גאט עערט
העלפין אל דיא לייט דיא קרנק זיינה געזעזין׳
בטריסנה אמרלין װערן פרליך זיין דאז
בישראל אלטוגן אזין׳ אמן ואמן ואמן:
רבותיים לעבן הערט איר נו איך װיל איך
דען שרייבר געבן לו קענה:
ער הייסט יעקב טויטק פון פראג אין דער
זאו ער זיך נענה: דו ליד האט ער גמר סון
גיאכט: ערסט דו אן בית אונ׳ נאך זיין
חתימה מיט גיטראכט: אמן ואמן ואמן׳
הערים לו איר ליבן ברידר איין טאט איך
װאול נו ברייטן: דז איר בלד נאך
ירושלים קומן מיט לייב בלייטן: דאז װערט
גישעהן אין דיזם יאר: אמן דז װאל װערן
װאר׳ אמן ואמן ואמן:
דו ליד האט איין ענד׳ חסליק
אונס איין מ׳יתרין ביהענד:

68. In Jerusalem weren mir kummen bald, unser Melech zu antfangen: Wi vil hundert Jahr haben mir gehofft, di Zeit thut uns verlangen: Weil uns Haschem Jitbarech hat lassen derleben, wellen mir ihm ein Baruch Habba [gelobt s. y, der da kömt!] geben, Amen. ꝛc.

69. Getreier GOtt, mir wellen dich loben sehr, weil du uns hast gegeben: Mir haben zu dir gar lang gehofft, solche Freid zu derleben: Mir haben gelitten manche Straff, versammel uns as di verspreite Schaff, Amen. ꝛc.

70. Jehudim (Juden) blinde, lahme, krancke Leit, werd Gott machen genesen: GOtt werd helffen all di Leit, di kranck sein gewesen: Betribte Hertzen weren frilich sein, das bistu mechtig allein, Amen. ꝛc.

71. Rabbosajim [ihr Leit] liben hört mir zu, ich wil eich den Schreiber geben zu kenne: Er heist Jacob Taußk von Prag also thut er sich nenne: Das Lid hat er gar schin gemacht, erst das Aleph Bes [a b c] und nach sein Chasimah (Sigel) ausgetracht, Amen. ꝛc.

72. Heret zu ihr liben Brider mein, thut eich wol zubereiten: Das mir bald nach Jerusalem kummen irlicher bezeiten: Das werd geschehen in disen Jahr, Amen es soll weren war, Amen, Amen, Amen.

Das Lid hat ein End,

Haschem Jitbarech (hochgelobter GOtt) schik uns in Eretz Jischrael (heilige Land) anein behend.

[illegible]

62. Zu loffen kamen dort aus all di Land, un-
ser Melech (König) anzuſehen geren: Weil ihm
Gott hat ſolche Wunder gethan, wi theten ſi ihm
ehren: Das mus ſein kein ſchlechter Man, weil
ihm Gott hat ſolche Wunder gethan, Amen. rc.

63. Loben theten ſi unſern Gott, iberal in all di
Landen: Si ſchrien, iber den Juden Gott, is kei-
ner mehr varhanden: Wenn Jehudim thün fleiſ-
ſig ihr Gebet, ſi haben was ihr Hertz begehrt, Am.

64. Mahnt eich nun ſelber libe Brider mein,
nemt euch fein zu Hertzen: Das Golus (Elend)
is uns mechtig ſchwer, mir leiden gruſſe Schmer-
tzen: Gott ſoll uns bald aus den Golus laſſen, mir
ſollen hören Elias Schophar (Poſaune) blaſen,
Amen. rc.

65. Kumt her ihr liben Brider mein, mir wel-
len an kein Tzaros (Aengſten) gedenken: Di Tir-
ken weren ſein unſer Knecht, ſi weren uns di Gle-
ſer ſchwenken: Mir weren einer auf den andern
winken, in Geſundheit Melech (des Königs)
Schabbaſi Zebhi eines trincken, Amen. rc.

66. Kein Mlochah (Arbeit oder Handwerk)
weren mir nit than, neirt lernen Torah (Geſetz):
GOtt werd uns behitten alle gar, mir weren ha-
ben kein Morah (Schrekken): Vil weren beken-
ne das unſer GOtt, Himmel und Erd beſchaffen
hat, Amen. rc.

67. Freid und eitel Herrlichkeit, mit ſchallen
aus der maſſen: Den Sochus (Reinigkeit oder
Verdienſt) von unſere Eltern haben mir genoſ-
ſen: Lobet GOtt mit Farchtſumkeit, weil er hat
uns geben ein ſolche Zeit, Amen. rc.

56. Trachten thet Pharao und all sein Knecht, wi si unsere Brider wolten plagen: Gott gab ihm wieder ein bise Zeit, mit zehen Macoos [Plagen] geschlagen: All di Reschaim [Gottlosen] soll es also gin, die auf uns zu bisen stihn, Am. &c.

57. Wil ich eich hitzundert schreiben mehr, von unser Melech hochgeboren: Auf ihn haben mir lang gewart, viel manche Jahr und Tagen: Uns zu brengen in das heilig Land, Gott helf mit seine rechte Hand, Amen. &c.

58. Jehudim (di Juden) di in Eretz Jischrael (heiligen Lande) sein, di haben uns geschriben aus ihre Landen: Zu unser Brider iberal, wo Jehudim sein vorhanden: Eliahu Hannabhi (Elias der Prophet) is gantz zu bereit, wi treiben si ein grusse Freid, Amen. &c.

59. Sorim und Dukkesim (Hofleut und Firsten) in ihrem Land, di haben zugesehen: Was unsern Melech Schabbasi Zebhi vor Nissim (Wunder) sein geschehen: In ein gruß Feur stellt sich der frume Man, das hat ihm gar kein Schaden gethan, Amen. &c.

60. Kummen sein zu loffen Volk as Sand in Meer, di Wunder zu gesehen: Mit unsern Melech (König) Schabbasi Zebhi, was Nissim (Wunder) sein geschehen: Haben geschrien gruß und klein, das muß gewiß Meßias sein, Am. &c.

61. Si huben all zu schreien an, mir haben unser Leben nit gesehen: Das kan kein Mensch nit machtig sein, von Gott is es geschehen: Si schrien all mit grusser Macht, der Juden Globen is gemacht, Amen. &c.

62. Zu

derkwikt, wi mir Simchah [Freude] weren trei-
ben: Haschem Jitbarech [der hochgelobte Gott]
wil uns alle geben, in Gesundheit unser Jahr
ausleben, Amen. rc.

51. Wie vor Zeiten unser Eltern, zu vier fünff hundert Jahr weren mir alle leben; Das Land was uns GOtt varsprochen hat, werd er uns widergeben: Dasgleichen is nit as unser GOtt, der Himmel und Erd beschaffen hot, Amen. rc.

52. Wi werd das ein grusse Simchah [Freide] sein, in all unser Glider: In Eretz Jischraël [Lande Israel] werd einer den andern derkenne, Schwester und ach Brider: Hitzundert weiß einer von andern nit zu sagen, bis mir weren versamlet in kurtzen Tagen, Amen. rc.

53. Ach haben unser Nebhiim [Propheten] geschrieben, was da werd mehr geschehen: Haschem Jitbarech werd ach grusse Wunder than, das weren mir bald sehen: In Mizrajim [Egypten] hat Haschem Jitbarech an si Nikmas [Rache] gethan, ie si uns wolten ledig lan, Am. rc.

54. Lassen weren si uns bald frei, Haschem Jitbarech wil es haben: Di Mizrajim [Egyptier] wolten unser Eltern ach nit ledig lan, si musten hacken und graben: Wi is unser GOtt ein grusser HErr, macht si vertrincken im tiffen Meer, Amen. rc.

55. Von ersten liß Gott Hasroah [Befehl] than den Melech [Könige] von Mizrajim [Egypten]: Er solt Israel ledig lan, oder er werd haben bise Cholajim [Kranckheiten]: GOtt macht ihm sein Hertz gar schwer, ich wil eich von ihm schreiben mehr, Amen. rc.

56. Trach-

Kidduscn-Becher, (das ist, worinnen man am Sabath den Wein segnet) Amen, ꝛc.

46. Cbhodim (Ehren) werd man diselbigen Reichen anthun, wenn si weren nach Eretz Jischraël (heilige Land) kumen: Di da haben guts gethan an arme Leit, und haben si mitgenumen: Manche Reiche halten die Golah (Erlösung) gar vor nist, di weren hie figern auf dein Mist, Amen. ꝛc.

47. Wie werd Himmel und Erd, und hoche Berg haben grusse Morah (Furcht): All di Kreiter und wilde Thier, weren derschrekken vor unserm Boreh (Schöpffer): Er werd auf di Reschaim (Juden-Feinde) schreien mit grussen Schall, vor Farcht werd alls darnider fall, Amen, ꝛc.

48. Nit einer hat sich könne verbargen in derselbig Zeiten: Da unser Eltern haben Milchamah (Krieg) gehalten, Haschem Jitbarech (der hochgelobte Gott) thet vor si streiten: Hitzundert werd es also gin, Haschem Jitbarech werd ach selbert mit uns sein, Amen. ꝛc.

49. Haschem Jitbarech hat vor Zeiten unser Eltern auf Berg Sinai di Torah (Gesetz) geben, kont ach nimand sein Stim hören; Col Jischraël (gantz Israel) hatten grusse Farcht, es fil alles zu di Erden: Col Jischraël rufften Mose Gottes getreier Knecht, sag uns, was unser Herr Gott sprecht, Amen. ꝛc.

50. Rabbosi (meine libe Leite) hört nun zu di Freid, was unser Nebhiim (Propheten) schreiben: Col Jischraël (gantz Israel) werd das Hertz

der-

banos [Opfer] zu schechten: Das Bes Hamikdasch [Synagoge] is woren zu bereit, Korbanos zu brengen allezeit, Amen. rc.

41. Jsrael liben Brider mein, halt eich nit im Verborgen: Mir hören und sichen Bsoros Tobhos [gute Post] nun mir darfen nit mehr sorgen: Haschem Jitbarech [der hochgelobte Gott] hat uns geschikt di Zeit, zu sitzen in eitel Friligkeit Ameny. rc.

42. Mir haben gehofft mehr as tausend Jahr, in unsern schweren Golus [Elend]: Haschem Jitbarech [der hochgelobte Gott] sol Meßias schicken zu lisen aus unser Tzoros [Aengsten]: Weil mir hoffen mit Schmertzen zu dar werd di Zeit, hat uns Gott alle derfreit, Amen. rc.

43. Neirt [nur] unser Gott allein, wo is mehr sein gleichen? Er nemt vor sich die Tphillah [Gebete] von arme Leit, so wol as von di Reichen: Di reichen treiben mit ihr Gelt eitel Lust und Freid, und achten nit kein arme Leit, Am. rc.

44. Haben unser Nebhiim [Propheten] geschriben aus ihren Land zu di reiche Leiten: Si sollen arme Leit wol theilen mit, das si ach mitkummen bezeiten: Weren si di arme Leit nit wöllen hören, weren si unser wegen ihr Gelt mit Sorg verzehren, Amen. rc.

45. Meinen ein Theil reiche Leit, si weren in Erez Jischraël [heiligen Land] nit haben zu leben: Wenn si arme Leit weren Mechabber [in ihre Gesellschafft aufnehmend] sein, und weren Tzedakah [Allmosen] geben: Man werd si dort halten sist der höcher, si sollen nur brengen schine

Kid-

[illegible]

Chesed (Vergeltung der Wolthat) an arme Leit, di Golah (Erlösung) is nunt verhanden: Seid alle frum ihr liben Brider mein, werd ihr di Golah Socheh (der Erlösung wirdig) sein, Amen. ꝛc.

36. Hört, was unser Melech (König) hat gethan, Schabbasi Zebhi hoch geboren: Di Tirken haben ihn Tophus (gefangen) genumen, in einem tiffen Thoren: Sobald er kam in di Tphisah (Gefängnüß) anein, kam ihm ein grusser Schein, Amen. ꝛc.

37. Rut as Feir all die vier Wend huben an zu brenne: In die Tphisah (Gefängnüß) sahen si scheinbarlich, das Mlochim [Könige] bei ihm senne; Di Tirken wolten ihn ledig lan, unser Melech wolt nit aus der Tphisah gan, Amen. ꝛc.

38. Regniren werd in Jerusalem iber Kinder Israel all, unser Melech [König] hochgeboren: Schabbasi Zebhi is er gemelt, von Schebhet Jehudah [Stamm Juda] ausderkoren: Weil ihn Gott hot selbert zu einem Melech gemacht, drum werd er sein gar hoch geacht, Amen. ꝛc.

39. Bitt eich liben Kinder, hat einer auf den andern ein bisen Maschschabha [Gedancken oder Groll] thut eich vargeben: Das ihr mit guten Hartzen nach Jerusalem kumt, mit Freiden dort zu leben: Unser Brider schreiben bescheidlich klar, Meßias kumt in diesen Jahr, Amen. ꝛc.

40. Noch mehr haben aus Savat [einer Stadt in Mengrelia, sonst Savatopoli genant] unser Brider geschriben, mir sollen sich drauf richten: In disem Jahr weren mir Soche [rein] sein, Korbanos

grusse Chiddufchim (neue Dinge) gethan, ihr werd eich verwundern Weib und Mann, Am. rc.

30. Bald weren mir kummen in unser Land, liber Gott laß uns gelingen: Mir wellen dich loben mit grusser Freid, Schirah (Gesange) wellen mir singen: Unser Eltern haben Schirah gesungen in den tiffen Meer, du bist iber di Welt ein grusser Herr, Amen. rc.

31. Nun scheine Sonn und zich dich aus, und schein uns wakker fleißig: Josua hast du ach gedint, da er hat derschlagen Mlochim (Könige) ein und dreyßig: Du hust ihm all so lang gescheint, biß er hat derschlagen all di Feind, Amen. rc.

32. Lebhanah [Monde] kum du ach ein her, leicht mit all di Steren: Da unser Eltern aus Golus Mizrajim (der Egyptischen Dienstbarkeit) gingen, leichtst du ihn ach gar geren: Du bist eitel Derbarmkeit, derliß uns ach mit grusser Freid, Amen. rc.

33. Allmachtig bistu Gott und keiner mehr, las di Freid bald geschehen: Di Ommos (Heiden) globen nit das Meßias sol kummen, laß deine Wunder sehen: Si treiben aus uns ihre Spott, helf uns du liber Gott, Amen. rc.

34. All di Terken in ihrem Land, di weren sehr derschrekken: Wie Eliahu Hannabhi (der Prophet Elias) werd Schophar Maschiach (die Posaune Meßias) blasen, ihr Leid werd sich derwekken: Elias werd blasen mit grussen Schall, si auf ihr Panim (Angesicht) fall, Amen. rc.

35. Col Olam (di gantze Welt) wo mir Brider sein, iberal in all di Landen: Thut Gmilos

19. Kenn ich doch nit den Juden-Gott, drum wil ich dich ach nit hören: Gleich as Pharao hat gethan, und thet sein Hertz beschweren: Unser Melech (König) hat vor ihm gruß Wunder gethan, is er derschrocken mit all sein Mann, Am. rc.

20. Rechtfertig is unser Gott, hub unser Melech (König) an zu sprechen: Du bist gleich as Pharao war, du werst es nit verlachen: Du werst noch schrein mit all dein Knecht, der Juden Glauben is gerecht, Amen. rc.

21. Schreien werd ihr alle gleich, ihr Terken und ach Heiden: Jehudim (ihr Juden) nemt was ihr begert, und zicht all hin mit Freiden: Mir farchten sich vor euer Gott, der di Welt beschaffen hat, Amen. rc.

22. Techeph (alsbald) as mir Jsrael Tphillah [Gebet] thun, Gott thut uns bald derhören: Da unser Brider aus Golus Mizrajim [Egyptischen Gefängnüß] giengen, was ihr Hertz thet begehren: Mizrajim [die in Egypten] waren blinde Leit, Jsrael machten gute Beut, Amen. rc.

23. Jhr liben Brider Jung und Alt, nemt eich das in Hertzen: Ob ein Teil bei eich Abhiros [Ubertretungen] seyn, leidt ein winig Schmertzen: Aus Golus Mizrajim [der Egyptischen Dinstbarkeit] kamen nit mit die bise Leit, si starben in der finster-Zeit, Amen. rc.

24. Nimand von unser Brider in gantz Terkei, kein Handel thun si mehr treiben: All die Freid was ihr Hertz begehrt, ihr Schorah [Handeln] lassen bleiben: As Mlochim [Könige] sein si geacht, si lernen Torah [das Gesetze] Tag und Nacht, Amen. rc.

 25. Jom

13. Mit unser Eltern hastu ach grusse Guts gethan, da sie in Mizrajim (Egypten) waren: Sie haben dort gearbt schwer, gaben sich gantz verlohren: Du schikst zu Pharao Moses dein getreier Knecht, hust du sie ausgezogen mit deiner Macht, Amen. etc.

14. Nach schickt Pharao all sein Knecht, und thet selbert nachjagen: Israel durfften sich wehren nit, GOtt thet sie selbert schlagen: Israel waren bald derfreit, Mizrajim (Egypten) hatten grusse Leid, Amen. etc.

15. Summa Summarum, GOtt hat si derfreit, die Jungen und die Alten: Da Israel kamen zu dem Meer, da hot es Gott gespalten: Kinder Israel gingen durch mit grusser Ehr, Melech Mizrajim (der König in Egypten) dertrunck mit all seie Heer, Amen. etc.

16. Itz liben Brider seid ach frum, wi unser Eltern sein gewesen: Unser HErr Gott werd uns helffen fort und machen bald genesen: Unser Schebhatim (Stämme) seine all bereit, zu helffen uns mit grusse Freid, Amen. etc.

17. Von unserm Melech (König) wil ich heben an, wi er vor uns thut streiten: Wi grusse Farcht hat man vor ihm, wo er kumt mit seine Leiten: Si geben ihm, was er begehrt, er bedarf kein Bicks, kein Schwert, Amen. etc.

18. Zu den Terken is unser Melech (König) kummen, in der Heipt-Stadt von Terkei: Unser Brider waren es gewar, wi theten si sich freien: Zu dem Melech hub er zu sprechen an, dein Kron muß ich von dir han, Amen. etc.

19. Kenn

Mann, vil Gottes Wunder hat er gethan, Am. 2c.

7. Si schicken Schluchim (Bothen) in alli di Land, di Simchah (Freide) thun si schreiben: Das mir sich sollen machen fort, nit lang hie zu bleiben: Wer doch gar kein Gelt gut hat, einer den andern helffen fort, Amen. 2c.

8. Chiddufchim (Neue Zeitung) hört man alle Tag, was Nissim (Wunder) dort geschehen: Mir wellen sich ach machen fort, die Simchah (Freide) ach zu sehen: Unser Handel is doch wol gestellt, spart eich nit kein Gut noch Geld, Am. 2c.

9. Thut eich nit saumen Brider mein, kein Geld solt ihr nit sparen: Wenn mir kumen in heiligen Land, sein mir nei geboren: Weil uns will geben der libe Gott, was er uns varsprochen hot, Amen. 2c.

10. Jehudim (Ihr Juden) liben Brider mein seid weiter frilich: Weil uns hat geben der libe Gott, mir haben unser Melech (König): der werd helffen all die Leit, mir haben gehofft ein lange Zeit, Amen. 2c.

11. Col Olam (in der gantzen Welt) wo mir Brider sein, und weren die Simchah (Freide) hören, die weren reisen Tag und Nacht nach Jerusalem geren: Ihr Handel is doch wol gestellt, mir mögen kumen sonder Geld, Amen. 2c.

12. Liber Herr Gott laß kumen die Golah (Wanderung) bald nit mit grussen Schrecken: Unser Golus (Elend) hat gar lang gewehrt, werst uns nit lassen stecken: Mir haben gelitten gruß Elend, mach unser Golus (Elend) bald ein End, Amen. 2c.

 13. Mit

MN ein Teil Orten, wo unser Brider sein, die wissen von niks zu sagen: Das Maschiach kumen sill bald in kurtzen Tagen: Hitzunder ihr liben Leit, hört man eitel grusse Freid. Amen, ja Amen, ja Amen.

2. Bedenckt eich ihr liben Brider mein, iberal auf all die Seiten, wie mir weren in Erez Jischraël [im Lande Israel] kumen zu fahren und zu reiten: Haschem Jitbarech [Gott, der da gelobt sey] wil uns nit mehr in Golus [Elend] lassen, mir weren bald hören Schophar Maschiach [die Posaune Meßias] blasen. Amen, &c.

3. Grusse Freid in Amsterdam hab ich viel gehört und ach gesehen: Wie gute Brif gekumen seyn, was Freid war da geschehen: Wie die Portegisen haben di Sepher Toras [Gesetz-Buch] ausgenume, dargigen getantzt und gesprunge, Am. &c.

4. Das Bes Hammikdasch (Heiligthum) hat Gott selber gebaut, das werd ibig bleiben: Die Reschaim (Gottlosen) werden driber haben kein Macht, kein Zlilós (Gespött) könne treiben: Eitel Orgeln, Schalmei werd man drinne hören, unsern liben GOtt zu Ehren, Amen. &c.

5. Haben weren mir drinne all die Freid, von Orgeln und Schalmeien, Si antbitren uns in all die Land, das mir sich sollen freien: Si haben dort kein Golus (Elend) mehr, si leben all mit Freiden sehr, Amen, &c.

6. Wer nun ach wil sein derfreit, der soll ach bald hinkumen; unser Melech (König) is gekrint, das haben mir vernumen: Wie er is ein frumer

Mann

Vorrede

Ein schin nei Lid von Maschiach.

IN dem hochgeehrten Lid,
Werd sich derfreien itlicher frumer Jüd
So lang ihr seid in diser Welt gewesen,
Hat ihr kein solches herrlich Lid gelesen.
Ophillu Rabbonim (auch Meister der Gelehrten) mögen dinne leihe,
Die gantze Welt werd sich dermit freue;
Weil Haschem Jitbarech (Gott, der da gelobet sey) hat uns in diese Doros (Zeit) lassen derleben,
Und hat uns ein jüdschen Melech (König) geben:
Ach sein viel Nebhiim [Propheten] aufgestanden dersieder,
Was sie uns schreiben, gibt einem ein
Koach (Kraft und Starck) in all sein Glieder:
Von unsern Melech werd ihr ach in Lid grusse Chidduschim (neue Zeitung) leihe,
Das euch werd das Hertz derfreue:
Wie er is ein frummer tapffer Held,
Schabbasi Zebhi is er gemelt:
Unser Schebharim (Stämme) sein all mit alle Nebhiim (Propheten) bereit,
Uns zu brengen in heiligen Land mit grusser Freid:
In welche Länder unser Schebhatim (Stämme) sein kummen,
Haben sie alle mit Schrecken eingenummen.
Ihr mögt mit Freid all kummen zu lauffen,
Und eich das hochgeehrt Lid zu kauffen.

Joh. am 5. Cap. v. 43.

Spricht Christus zu den Juden:

Ich bin kommen in meines Vaters Nahmen, und ihr nehmet mich nicht an. So ein andrer wird in seinem eigenen Nahmen komen, den werdet ihr annehmen.

Gerson in Wiederlegung des Talmuds, p. 1. c. 13. p. 73.

Robo, Ula und R. Jochanan schreiben, wenn schon Meßias käme, begehrten sie ihn doch nicht zu sehen.

Ein Jüdisches Lied,

Von dem

Neuen Morgenländischen

Meßia,

SCHABBASI ZEBHI

genannt,

Demselben zu Ehren aufgesetzt

Von

Jacob Taußk von Prag,

Jetzo aber

Damit der Juden blinde Thorheit denen Christen bekandter werde, aufs neue zum Druck befordert

Von

D. G.

1733.

צלם והדפיס: מפעל השכפול
274/61/א